

De accountant, moreel kompas voor iedere ondernemer

Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid ziet accountants als poortwachter van de NOW-subsidiegelden, met als boodschap: de maatschappij rekent op u! Maar, zo vraagt Richard Knops zich af, wat nu als de ondernemer op zoek gaat naar optimaal gebruik van steunmaatregelen en zich tot ons richt met de vraag: help mij eens?

Richard Knops

Ethiek is de filosofie over normen en waarden, oftewel wat goed en slecht is. Het moreel kompas helpt je wanneer je op een kruising staat: welk besluit moet je nemen? Aan de hand van dit besluit handel je. Het CTA rapport 'Vertrouwen op controle' spreekt over het creëren van een organisatiecultuur op 'het goede doen'.

Bij het ontwikkelen van een moreel kompas weet je precies welke keuze je moet maken. Je zou denken dat het iets is dat tijdens de opvoeding ontstaat. Toch is dit niet het geval: de opvoeding is de basis voor het ontstaan van normen en waarden. Zo weet het jonge kind al snel dat liegen en stelen niet mag, net zo min als vriendjes slaan.

De ontwikkeling van het moreel kompas ontstaat echter op latere leeftijd. Door schade en schande leren we welke keuzes beter zijn. Vaak zijn de keuzes gebaseerd op de omgeving, de cultuur, maar vooral door te kijken naar de vraag: aan wie moet ik verantwoording afleggen?

De accountantsmoraal, wet- en regelgeving

Wet- en regelgeving moet leidend zijn voor de keuzes van accountants. Wetgeving wordt vertaald in een controleprotocol en -standaarden voor accountants. De werkzaamheden hierin beschreven vormen de basis van ons oordeel over de financiële verantwoording.

Zijn wij dan ook verantwoordelijk voor de morele keuzes die worden gemaakt? Ik vind van niet, deze keuzes zijn de verantwoordelijkheid van de ondernemer zelf en het zittend bestuur. Verder mag van een toezichthouder verwacht worden dat hij kritische vragen blijft stellen en zich bewust is van stakeholders en omgevingsfactoren.

Ik vind dan ook dat de accountant zich niet moet gaan gedragen als moraalridder en zich vooral moet richten op zijn controlerende rol. Vanuit persoonlijk overweging kan hij er uiteraard voor kiezen de opdracht niet te aanvaarden, maar hij moet zich vanuit zijn rol niet bemoeien met de keuzes die worden gemaakt en ook niet hierin adviseren. In het NBA Helpt-webinar: '[Klikspaan of poortwachter?](#)' wordt hierop nog uitvoerig ingegaan door experts.

De moraal van het verhaal

Als we onze werkzaamheden maar hebben uitgevoerd, conform het controleprotocol en bijbehorende standaarden, is de accountantsverklaring juist en zijn de gelden dus rechtmatig verkregen. Eind goed al goed zou je zeggen. Maar de echte vraag zou moeten zijn: kun je er zelf ook mee leven?

Deel dit artikel

[f](#) [in](#) [🐦](#) [✉](#)

Richard Knops AA is als mkb-accountant werkzaam bij Reintjens & Essers Accountants en Adviseurs.